

materials moderns comencen a aparèixer i els murs són simplificats en gruixària. Per primera vegada es fan ornaments en ciment i guix que serveixen molt sovint per fer malbé les valuoses decoracions dels segles anteriors. Les ciutats, per efecte de les instal·lacions industrials han crescut desmesuradament a costa de la població muntanyenca i generalment s'ha intensificat la construcció de cases de diversos pisos. En alguns llocs han predominat les cases de pis habita- des per una sola família i amb entrada, cuina i menjador en la planta baixa, com a Granollers, Sabadell i voltants de Barcelona, al revès d'altres punts, com Girona, Ripoll, Vic i viles circumdants, que predominen les cases de pisos diversos. Els balcons en les façanes i les galeries posteriors té el seu apogeu també en la darrera centúria, com les bigues de fusta i els revoltos, que és una especialitat catalana que s'ha usat molt en aquests darrers temps. Les masies que es construeixen (en l'alta muntanya ja no s'en hi construeix cap a finals de segle) tot i guardar les proporcions clàssiques, són més senzilles, amb murs no tan gruixuts i construccions accessòries al voltant de la casa.

Però els materials moderns han permès una modificació en la tècnica constructiva que ha canviat molt els sistemes d'habitació. Murs lleugers i resistents amb carcassa de ferro que aguanten el pes de la construcció i simplifiquen les formes complicades anteriors. L'aparició de l'estil funcionalista en els darrers anys i la standardització universal de l'habitació dificulten les particularitats etnogràfiques que podria tenir la casa. Només ençà i enllà algunes construccions especials o algunes característiques constructives peculiars de Catalunya, tals com les voltes d'escala i revoltos, que no tenen enlloc un equivalent exacte i l'enllosat de cairons de terra cuita i de mosaic, que és més corrent en països de clima temperat en compte dels empostissats de fusta, més propi de climes freds i humits.

La desaparició de les petites indústries familiars per fer pas a la indústria moderna de grans locals a propòsit, ha fet desaparèixer l'entrada en les modernes habitacions de les viles i petites ciutats de Catalunya, ja que és un espai, innecessari. L'estímul d'estalvi dels obrers ha fet néixer així mateix, amb la intensificació de la petita propietat, una població de cases de planta baixa amb dependències necessàries per una família, sobretot en viles i ciutats petites. Les cases de molts pisos també tenen el seu màxim expandiment, principalment en les ciutats més grans, que el preu elevat del terreny hi obliga perquè pugui tenir un interès remunerador. En general l'espai útil per l'habitació es va restringint cada dia; en les cases de molts veïns el terrat, específicament mediterrani, serveix de badiu als habitants, però en altres cases, ordinàriament la teulada serveix de paraigua a l'edifici.

També en el segle actual les masies de les terres baixes han sofert modificació. L'estructura general, de totes maneres, no ha pas canviat en les modernes